

BUTLLETÍ DE NOSTRA PARLA

(SECCIÓ CATALANA)

N.º 3

30 d'Abril 1920

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Boters, 16, primer. — BARCELONA

L'ESCOLA CATALANA

És evident que si la majoria dels catalans escriuen en llengua no catalana, és perquè l'Estat espanyol, no permet l'ús del català en les nostres escoles. Els catalans, àdhuc els temorencs que mai s'han atrevit a usar el català, estimen la nostra llengua i, per tant, no és just que se'ns retregui la poca difusió del català escrit, volent suposar d'aquest fet, que la gent de la nostra terra prefereix l'ús de l'idioma de Castella.

Els nostres infants creixen sota la influència castellana.

Les gestes del nostre poble són ignorades i, en canvi, són conegudes i enaltides les del poble que monopolitza la representació d'Espanya.

La nostra llengua, pels savis oficials, no és sinó un vulgar dialecte i la literatura catalana una manifestació del nostre esperit provincià.

Per ells el nacionalisme no és sinó una exacerbació del localisme, de l'amor a la província i a les petites coses casolanes.

El poder central no vol permetre la creació de l'escola catalana, perquè sap que el dia que l'ensenyança sigui nostra, el poble haurà esment que ha viscut durant molts anys suïditat a un altre poble i que el seu esperit no podia expandir-se perquè estava oprimít.

Si no ens disposem, malgrat totes les contrarietats i tots els obstacles, a crear l'escola netament catalana, ens serà molt difícil reintegrar el nostre poble a la cultura catalana.

Havem de desenganyar-nos: les campanyes polítiques portaran el poble a les urnes, però si no van acompanyades d'una acció cultural, l'ànima del nostre poble romandrà dormida.

Els homes es formen a l'escola i no als comicis. Si tenim molts diputats i molts regidors i no tenim escoles, els homes que ens segueixin ho faran portats per l'amor instintiu que senten per Catalunya, però el seu patriotisme no serà conscient i qualsevol contratemps el farà trontollar.

Si a cada barriada hi hagués establerta una escola catalana, creuríem en la lliberació de Catalunya i en la futura grandesa de la nostra pàtria, baldament perdéssim totes les eleccions.

No es vegi en les nostres apreciacions una censura contra els partits polítics catalans, que no s'han preocupat de la creació de l'escola catalana. No; els partits polítics no han de fundar escoles públiques. És un altra la seva missió. L'escola no pot ésser partidista, perquè en ella s'han de formar els fills de tots els ciutadans. Però ha d'ésser catalana, ben catalana, fonament catalana.

Si tots els que estimen la nostra terra i la nostra llengua, fessin un petit esforç, podrien fàcilment crear-se escoles catalanes.

Si es mostren indiferents, és perquè no es donen compte de la cabdal importància que té l'escola. On és més perniciosa la influència castellana, és en les escoles rurals. La gent del camp un cop ha abandonat l'escola, ja no es preocupa més d'estudiar. Aquella pobre gent, no sap sinó escriure i llegir malament el castellà. Si els mostreu un llibre català us diuen que no el saben llegir. L'escriptura catalana la troben laberíntica. No saben ni un borrall d'història catalana, i si no coneixen el passat de Catalunya, ¿com voleu que siguin nacionalistes?

¿No creieu, catalans, que els mestres, parlant en castellà, torturen la intel·ligència dels nostres infants? ¿És això tolerable? És que els nostres fills són d'una casta inferior? ¿És que som esclaus?

Encara que no fos per patriotisme, per dignitat hauríem d'exigir l'ús del català en les nostres escoles. Si l'Estat espanyol posterga i humilia la nostra llengua, nosaltres tenim el deure d'enaltir-la i respectar-la. Catalunya abans que tot. Penseu que si no voleu ésser catalans, no podreu ésser altra cosa, car no ho sou per adopció, sinó per naturalesa.

CRÓNICA DE NOSTRA PARLA

DIADA DE LA LLENGUA CATALANA

Cada any el nostre poble, és cridat a honorar la llengua gloriosa dels nostres amors. Una festa que hagué per gènesi un sentiment de protesta, ha esdevingut un acte normal d'afirmació patriòtica. No és la protesta la que fa vibrar els cors dels catalans, sinó l'amor i el patriotisme, aquests dos sentiments que menen els pobles vers el camí de la llibertat i del progrés.

Catalunya estima la seva llengua, i essent així, no és d'estranyar que cada any la Diada de la Llengua Catalana, sigui celebrada amb un gran entusiasme arreu de la nostra terra.

Enguany el temps desllui un xic la festa. Malgrat la pluja persistent i el dia rúfol, la plaça de la cascada del Parc, lloc destinat per a celebrar-hi l'aplec popular, es veié molt concorreguda. A proposta del regidor senyor Puig i Esteve, fou cedit el Palau de Belles Arts, on es celebrà definitivament la festa.

La cobla «La Principal de La Bisbal» amb la mestria acostumada, executà un bellíssim programa de sardanes, les quals foren puntajades pels entusiastes de la nostra dansa nacional. Les banderes onejaven flamejants; en els aires vibraven els nostres cants populars, en les entranyes dels quals hi batega l'ànima immortal de Catalunya i de tots els pits anhelants eixien crits de joia.

Malgrat la pluja, recordem haver vist les banderes de les següents entitats:

Lliga Regionalista de Barcelona, Centre Autonomista de Dependents del C. i de la I., Lliga Regionalista de Gràcia, Centre Popular Catalanista de Sant Andreu, Joventut La Coronela, Escola Catalana, Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, Orfeó Sarrianeu, Centre Regionalista Sarrianeu, Joventut Nacionalista del Poblet, Associació Catalana d'Estudiants, Orfeó Llevant de la Barceloneta, Centre Autonomista del Prat del Llobregat.

A la tarda, amb un ple a vessar, tingué lloc al Saló de Cent, la sessió d'homenatge a la Llengua Catalana sota la

presidència del regidor senyor Laporta qui representava l'alcalde, acompanyat dels senyors Ventosa i Calvell, Santiago Andreu, Bofill i Matas, Bastardas, Puig i Esteve, Coll i Rodés, Puig i Alfonso, Iglesias (I.), Sala Sitjar i Pons (de l'Acadèmia Pedagògica).

Després d'haver llegit el President de la Comissió Organitzadora, senyor Civera, la llista de les adhesions rebudes i unes quartilles de l'Alomar que publiquem íntegres, parlaren el popular dramaturg Ignasi Iglesias, l'eminent home públic Ventosa i Clavell i el nostre estimadíssim President, l'eloqüent orador En Jaume Bofill i Matas. Els tres oradors enaltiren entusiàsticament la nostra llengua, posant de relleu les seves bel·leses i excelsituds.

Foren llargament ovacionats.

Acabà l'acte amb el cant d'«Els Segadors», que foren chorejats en mig d'un gran entusiasme per tot el públic aplegat en la històrica sala del Consell de Cent.

ENDREÇA (1)

CIUTADANS:

És una consolació inefable, en mig de les lluites aspres de la ciutadania, trobar-se reunits en aquestes festes espirituals, on les formes pures de la bel·lesa semblen venir a besar-nos el front boirós pel dubte i la batalla.

En aquest any, quan m'escau l'honra altíssima de representar a les Corts d'Espanya la meua estimada ciutat de Barcelona, trobo una joia suprema en proclamar públicament, una volta més, l'amor filial al Verb de Catalunya, per la virtut del qual ha pogut qualque vegada la nostra veu tenir eficàcies de creació, de poesia. Les lluites de la vida m'han portat a expandir també la meua espiritualitat en llengua estrangera; però la represa del meu catalanesc té sempre, per a mi, aires de retorn a la casa paterna; i jo no gosaria, quan la set de l'ànima em condueix a la vora de la sagrada font, vessar el doll de la sentimentalitat en altra parla que la que confon en una sola substància la meua illa delitosa i la vostra grandesa metropolitana, l'esperança ardorosa de les nostres llibertats i tot el que hi ha també d'humana incorporació en el nostre insomni.

Veieu: Catalunya, en la gama de les seves escoles polítiques nacionals, té una gradació infinita de colors; però hi ha en tots els seus cenacles una afirmació indiscutida, absoluta, davant la qual no reconec atenuacions ni afebliments: és la llibertat i dignificació de l'idioma. Mistral, en una frase ja molt rebregada, digué que el poble qui conserva la seva llengua té les claus de la seva presó. Però nosaltres volem la grandesa del nostre verb nacional per a que ens retorni també la glòria amb que un temps va entreregar a Catalunya les claus de la cultura mediterrània i de la cambra nupcial on el classicisme va emmaridar-se amb l'herència bàrbara, com aquella

(1) Treball llegit a la Festa d'homenatge a la Llengua catalana, celebrada al Saló de Cent de casa la Ciutat.

princesa Placidia cantada pel nostre Guimerà, o com si Hel·lena hagués sigut aimada per Tirant lo Blanc abans d'ésser-ho pel company de Mefistòfil.

Jo no us demanaré, certament, que per una supersticiosa idolatria envers la parla pròpia deixeu de conquerir, com una presa de guerra noble, l'idioma dels altres. No oblideu que la possessió de cada idioma és una arma nova qui allarga i fa més forta la mà. El qui no té més que l'idioma nadiu per a lluitar amb la vida, va pel món a defensar-se amb la sola mà, que forma part del nostre cos i té, si voleu, la noblesa de les benediccions, la cordialitat amical de les encaixades, la fervor de les carícies, i la destresa, literalment la destresa, de les creacions d'art i els desdoblaments espirituals de l'escriptura; però no té la intensificació creadora i defensiva de l'instrument, de l'eina, de l'arma.

No em proposava avui altra cosa que endreçar-vos una coral escomesa a l'ombra matronal d'aqueixa personificació venerada; però voldria acabar amb mes paraules de confort en aquesta hora de recels i angúnies. Avui celebrem la festa del vincle més poderós de la catalanitat; la festa de lo que ens ajunta, el momentani oblit de tot el que pugui separar-nos. Jo us demano, ciutadans, de tots els braços, amics i adversaris, que quan les incidències de la lluita us portin a traspassar la noblesa dels medis amb que us combatheu, la recordança d'aquest parentiu us penetri com un ennobliment. No us demano que deixeu les vostres lluites, ja que d'elles es forma la grandesa mateixa de la ciutat com en un estadi; us demano que per la gràcia de les festes pacífiques i fraternals, com la d'avui, doneu a les lluites el sentit de la grandesa, la percepció de la transcendència històrica de cada un dels nostres gestes i cada una de les nostres paraules.

GABRIEL ALOMAR.

LA DIADA DE LA LLENGUA CATALANA ARREU DE CATALUNYA

S'ha celebrat la Diada de la Llengua Catalana a Reus, a Juneda, a Arenys de Mar, a Berga, a Terrassa, a Figueres, a Mollerussa, i altres poblacions de Catalunya amb diversos actes d'afirmació nacionalista i d'amor a la parla catalana, havent estat molt aplaudits tots els oradors i poetes que hi han pres part.

A Vilafranca del Penedès, havent-se hagut de suspendre per circumstàncies especials la festa projectada en honor de la nostra llengua, ha estat repartit profusament un manifest de la Delegació Permanent de «Nostra Parla» a la susdita Ciutat encoratjant el poble vilafranquí a emplear la llengua catalana en quantes coses les lleis no ho privin expressament i a honorar-la en tots els actes de la nostra vida.

DOCUMENT AL GOVERN ESPANYOL

Firmat pel president i secretari de la Comissió Propulsora de la Llengua Catalana, senyors E. Sala i Sitjà i Jaume Bigordà, fou tramès al president del Consell de Ministres un document sol·licitant l'adopció del català com a llengua oficial de la Comissió del Treball a Catalunya, manada crear per R. D. del dia 11 d'octubre últim.

PROMPTUARI ORTOGRAFIC

S'està acabant d'imprimir el *Promptuari Ortogràfic Català*, de l'il·lustre filòleg català En Pere Barnils, el qual no ha pogut publicar-se abans per raó dels conflictes socials plantejats a Catalunya.

ELS BANS DE L'ALCALDIA

Complint la promesa feta pel senyor Martínez Domingo al president de la Comissió Propulsora de la Llengua Catalana, senyor Sala i Sitjà, i al Dr. J. M. Girona, del Consell Directiu de «Nostra Parla» són redactats en català i castellà totes les al·locucions que publica l'Alcaldia.

CONFERENCIA D'IVON L'ESGOP

El dia 29 de novembre últim donà l'iniciador i propulsor de les campanyes de depuració del nostre idioma, Ivon l'Escop, una bella conferència sobre «Catalunya i el seu verb», en l'estatge social de «Nostra Parla» essent molt aplaudit per la selecta concurrència que acudí a escoltar-lo.

CURSETS DE LLENGUA CATALANA

Complint amb la missió que s'imposà NOSTRA PARLA de propagar el coneixement del nostre idioma, organitzà una sèrie de cursos de gramàtica catalana que venen donant-se en diverses entitats de Barcelona, passant de quatre cents el nombre d'alumnes matriculats.

Les entitats que han respost a la crida de NOSTRA PARLA oferint els seus locals per a la tasca d'ensenyament de l'idioma català són les següents: Joventut Nacionalista de la Barceloneta.—Professor, En Sever Perramon; Casal del Bergadà.—Professor, En Pere Guilenyà; Casal Tarragoní.—Professor, Raimon Negre; Joventut Tradicionalista.—Professor, En Josep Maria Millas-Raurell; Catalunya (Associació Autonomista del districte V).—Professor, En Josep Maria de Casacuberta; Ateneu Autonomista del districte VI.—Professor, En Josep Rovira; Centre Social de Betlem.—Professor, En Josep Gros, prevere; Centre Catòlic Obrer de Sant Vicens de Paül.—Professor, En Joan Climent; Ateneu Democràcia.—Professor, En Rafel Cardona; Orfeó Gracienc i Centre Moral Instructiu de Gràcia.—Professor, En Joaquim Civera i Sormaní.

NOU CONSELL DIRECTIU DE «NOSTRA PARLA»

En la última Junta general de NOSTRA PARLA fou elegida per aclamació la nova Junta Directiva, constituïda pels següents senyors: President Honorari, N'Angel Guimerà; president efectiu, En Jaume Bofill i Matas; vice-president primer, En Joaquim Civera Sormaní; vice-president segon, En Josep Blanquer; secretari, En Josep M. de Casacuberta; vice-secretari, En Raimon Negre i Balet; tresorer, En Marcel·lí Pascual; vice-tresorer, En Joan Vidal Salvó; vocals, En Pere Corominas, Mossèn Esteve Casaponce, N'Ermengol Puig i Sais, En Manuel de Montoliu, En Miquel Fortesa, En Josep M. Girona, En Josep Batista Roca i En Bonaventura Gassol.

L'HIMNE DE NOSTRA PARLA

El vibrant Himne a la Germanor dels Pobles de la Llengua Catalana, que els mestres Guimerà i Morera van compondre per la nostra Associació, ha estat incorporat al repertori de nombrosos Orfeons de la nostra terra.

Darrerament va ésser cantat a Perpinyà per l'aplaudit «Chor Català del Rosselló» en una solemne festa cultural celebrada en aquella ciutat.

ESTADÍSTICA DE LA PREMSA DE CATALUNYA

Per tal de saber el nombre de publicacions catalanes i no catalanes que es publiquen a Catalunya, la Comissió de Premsa està preparant una estadística, la qual farà pública quan estigui terminada.

«Nostra Parla» i la Premsa Catalana. Per la Comissió de Premsa ha estat tramès un article als periòdics de totes les contrades de Catalunya, el qual gairebé tots han tingut la gentilesa de reproduir, explicant la significació de «Nostra Parla» i la missió que s'ha imposat per aconseguir la difusió de la llengua nostrada i la unió espiritual de tots els pobles que la parlen.

LA NOSTRA LLENGUA EN EL PERIODISME

El Català en la Premsa diària.—En diverses publicacions diàries de Catalunya, València i les Balears, esdevé cada dia més freqüent la inserció d'articles escrits en nostra parla. Avui ens és grat consignar que *La Publicidad*, de Barcelona; *La Correspondencia*, de València; *Las Provincias*, de València i *La Voz de Menorca*, publiquen normalment articles en català.

A l'edició del vespre de *La Publicidad*, l'il·lustre filòleg En Pompeu Fabra, publica diàriament una secció de «Converses filològiques» sobre temes de la nostra Gramàtica.

El Català en les revistes.—*Gerunda*, revista mensual d'Educació, publica un suplement redactat per estudiants i amb satisfacció hi veiem que la quasi totalitat dels treballs són escrits en català.

Nous periòdics catalans.—Han començat a publicar-se els següents periòdics catalans, a tots els quals desitgem una vida llarga i pròspera en profit de la nostra espiritualitat:

La Cònsola.—Sarrià.

Catalunya i Avant.—Berga.

Revista Literària de Granollers.—Granollers.

Terramar.—Sitges.

Butlletí de l'Orfeó Sarrianenc.—Sarrià.

Democràcia.—Badalona.

El Crit del Penedès.—Sant Quintí de Mediona.

La Veu de les Llunyanyies.—Carme (Alt Penedès).

Juventut.—Montevideo (Uruguay).

L'Instant (2.ª època).—Barcelona.

Esplai.—Barcelona.

Revista del Centre de Lectura.—Reus.

Terra Valenciana.—Barcelona.

L'Ideal.—Vilafranca del Penedès.

Acció del Casal.—Buenos Aires.

CONCURSOS DE LLENGUA I D'HISTORIA PATRIES

Tingueren lloc a Lleyda i a Vilassar de Mar els organitzats per la benemèrita Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, havent pres part en tots dos un crescut nombre de concursants.

Convocats per la mateixa Associació, es celebraran pròximament a Tarragona el VIe Concurs d'Història de Catalunya i a Ciutat de Mallorca un Concurs de Lectura i Declamació mallorquines.

Cursos de Català.—Han començat i continuen amb èxit els cursos de Llengua Catalana establerts per la Protectora en varies Escoles Normals de Catalunya.

Noves Escoles.—Al Prat del Llobregat, Hospitalet, Puig-reig i altres poblacions de la nostra terra, hom està construint actualment escoles catalanes.

Nova Biblioteca.—Ha estat inaugurada a Canet de Mar una altra de les Biblioteques Populars creades per la Mancomunitat de Catalunya.

JOCS FLORALS I CERTAMENS

S'han celebrat els Jocs Florals de Buenos Aires, Sans, Mataró, Sant Feliu de Llobregat, Barceloneta, Berga, Lleyda, Vilafranca del Penedès, Cràcia, Godella (València), els humorístics de Tossa i els infantils de Manresa.

— Així mateix ha tingut lloc a Mallorca el concurs biogràfic català del Bisbe Nadal.

— S'ha publicat el cartell dels Jocs Florals septenals de Felibrige per a 1920.

— La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de la Cinta, ha convocat un Certamen Literari català que es celebrarà a Tortosa, el dia 25 de març proppassat.

— També han començat els preparatius per la Festa de la Llengua Catalana que haurà lloc enguany a Perpinyà.

«AMICS DE LA POESIA»

S'ha constituït a Barcelona una associació d'«Amics de la Poesia», la qual té per objecte donar a conèixer les obres dels millors poetes de la nostra terra i estrangers, en sessions que organitzarà periòdicament. La primera sessió, que tingué lloc el dia 29 de febrer passat, fou dedicada al gran poeta, Joan Maragall.

PER L'AUTONOMIA LINGÜÍSTICA I CULTURAL DEL ROSSELLÓ

En un interessant article escrit amb ocasió del Congrés Regionalista celebrat darrerament a Marsella, el seu autor, l'eminent historiador rossellonés Mossèn Joan Sarrète, propugna les següents conclusions, que ens plau molt reproduir en aquestes planes:

1. Que es fundi una Universitat catalana a Perpinyà, on serien ensenyades, com ho vol M. Calmete, la llengua, la història, l'art, l'arqueologia, la diplomàcia, la paleografia, la literatura, el dret català, sense perjudici de les ciències anexas: història i art francès.
2. Que en tots els liceus i instituts, en totes les altres escoles d'ensenyament secundari i primari d'ambdós sexes, del Rosselló, sigui reservat un lloc important a la història de l'art local i regional, i a l'estudi de la llengua catalana.
3. Que el català, que és una veritable llengua, sigui acceptada com llengua d'opció en els exàmens.
4. Que a Perpinyà en particular sigui creat un curs de declamació de la llengua catalana i que les escenes de teatre subvencionades estiguin obligades a representar varies vegades a l'any, peces d'aquesta mateixa llengua. La nostra literatura catalana abunda en peces d'aquest gènere: la *Pressa de l'Hort*, *Sant Julià i Santa Basilissa*, *Sant Cosme i Sant Damià*, *Athalia*, etc., etc., per no parlar que de les més conegudes.
5. Que els Poders públics encoratgin i subvencionin totes les iniciatives i societats que tinguin per objecte la llengua, la història i l'art catalans, que són la millor manera de donar vàlua al nostre departament.

FESTA DE GERMANOR A VALENCIA

El dia 24 de setembre últim tingué lloc la inauguració del «Casal Català», de València, que constituí una bella festa de confraternitat valenciano-catalana.

CONFERÈNCIES SOBRE LITERATURA CATALANA, DONADES PER ESTRANGERS

La il·lustre poetesa Mme. Andree Bruguière de Gorgot, donà a l'Ateneu Barcelonès una bella conferència sobre la moderna literatura catalana.

— En l'Escola de Bibliotecàries el distingit escriptor i diplomàtic peruà Josep Gálvez, llegí ses traduccions castellanes dels nostres poetes Joan Maragall, Josep Carner, J. M. Lopez-Picó, Guaran de Liost, J. M. de Sagarra, J. Folguera, C. Riba, Clementina Arderiu, M. Manent i comenta la llur obra i la d'altres escriptors catalans que figuraran en una antologia que està preparant.

NOVES DELEGACIONS DE LA PROTECTORA

S'han constituït noves delegacions de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana a Belcaire d'Urgell, a Còrdoba (Argentina), a Nova Iork, a Valparaíso i a Palma Soriano (Cuba)

LA NOSTRA LLENGUA ARREU DEL MÓN:

A ALEMANYA

L'eminent filòleg i Vocal de la Junta Directiva de «Nostra Parla», En Manuel de Montoliu, ha estat cridat a la Universitat d'Hamburg per a donar-hi un curs de Llengua catalana.

— El professor F. Krüger anuncia el seu propòsit d'ocupar-se periòdicament del nostre moviment literari en la revista *Die Spanien*, de l'Institut ibero-americà d'Hamburg.

A ANGLATERRA

La important revista *The Atenaeum*, de Londres, insereix tot sovint articles sobre Literatura Catalana.

Una nova revista internacional, *The es honian Review*, anuncia ocupar-se periòdicament del moviment cultural de la nostra terra.

— Està a punt de sortir la traducció anglesa que ha fet lady Goodenough (abans comtessa Anna Kinsky) de la «Crònica» d'En Muntaner.

A ESPANYA

El culte escriptor castellà Oscar Pérez Solís ha ofert una secció setmanal de la revista *Tiempo Nuevo*, de Valladolid, a la col·laboració catalana.

ALS ESTATS UNITS

Kurt Schindler, Director de la «Schola Cantorum» de Nova Iork prepara la traducció anglesa de «La festa d'Elx», alguns fragments de la qual han estat publicats per l'editor de Boston, Oliver Ditson Company.

En els quaderns de «The Christian Science Monitor», de Boston, han vist la llum uns comentaris molt justos sobre literatura catalana moderna, amb motiu de parlar-s'hi del llibre d'En Josep Carner «Bella Terra, Bella Gent».

A FRANÇA

Ha aparegut *La Revue de l'Époque*, que portarà una secció de lletres catalanes, a càrrec del poeta i patriota J. Pérez-Jorba.

Diverses publicacions franceses, entre elles *Le Monde Nouveau*, *Le Feu*, *Hispania*, *La Revue de Marseille*, etc. S'ocupen freqüentment de l'activitat literària del nostre país.

MONTPELLER

Claudi Peyràs, el qual tracta sovint qüestions regionals a *L'Eclair* de Montpeller, demanava, no fa gaire, amb motiu del nomenament de professor del nostre compatriota rosellonès Joan Amade, especialització d'estudis hispànics i catalans per aquella Universitat. Feia, entre altres, aquestes indicacions:

«La Universitat del Llenguadoc mediterrani i de la Catalunya francesa és designada a establir i mantenir llaços intel·lectuals i científics amb l'Espanya mediterrània Doc,— amb les províncies de Catalunya, de València, de Mallorca, que són l'antic regne arrabassat als serraïns pel nostre Jaume el Conqueridor, comte del Rosselló i senyor de Montpeller,—la parla de les quals és tant veïna de la nostra terra.

ITALIA

El docte catalanòfil A. Gianninni, professor de Nàpols està preparant la publicació d'un Diccionari catalano-italià i d'una Antologia de Lirics Catalans i assiduament publica en les revistes d'aquella nació interessants articles de divulgació de la Literatura nostrada.

EL DRET A L'ENSENYAMENT EN LA LLENGUA MATERNA

Els tractats de pau de Versalles i Saint Germain, reconeixen el dret a l'ensenyament en llengua pròpia als grups ètnics i lingüístics, que formen part d'Estats, en els quals es parla una altra llengua. Aquesta clàusula constitueix un triomf del principi nacionalista. Els txecs residents a Viena, exigeixen que se'ls ensenyi en llengua txeca. Per a aconseguir-ho, els infants abandonaren les escoles. A la Bohèmia ha produït gran emoció l'actitud d'intransigència del Govern i del Municipi vienès.

El Municipi de Praga, sosté vuit escoles, exclusivament per als alumnes alemanys i, en canvi, el Municipi de Viena vol obligar als infants txecs a emparar una llengua estrangera. Cal pensar que arreu del món l'escola ha estat el més poderós i sòlid instrument d'ascensió nacional i de vigoria patriòtica.

EL MEU LLIBRET

L'il·lustrat escolapi P. Joan Profitós, ha publicat un sil·labari català, il·lustrat amb dibuixos de J. Llaverias. L'aparició d'aquest volum, nomenat *El meu llibret*, assenyala una fita dintre el nostre moviment educador.

És una obreta útil i altament interessant.

EL MONUMENT A GUIMERÀ

En virtut del corresponent acord consistorial l'Alcaldia, a proposta de la Comissió de Cultura, ha designat les persones i entitats que han de formar la Comissió encarregada de la creació del monument que perpetui la memòria de l'insigne dramaturg Angel Guimerà.

NOSTRA PARLA ha estat invitada a formar part de la dita Comissió.

EL TEATRE CATALÀ A VALÈNCIA

A València s'han donat algunes representacions de la darrera obra de l'eximi Guimerà «*L'ànima es meva*». Aquestes representacions han constituït un gros èxit i un gran triomf per la nostra llengua i el nostre teatre. En Guimerà ha estat rebut amb mostres d'afecte i d'entusiasme.

LA NOSTRA PARLA

Amb aquest títol, ha escrit una comèdia patriòtica el popular dramaturg Ignasi Iglesias. En la dita obra es blasma dels que no parlen la llengua pròpia i es palesen les excel·lències de la llengua nostrada.

Segons pròpia confessió de l'autor, l'ha mogut a escriure-la, el que la nostra gent, sense menysprear l'idioma d'altres pobles, estimi i usi en tots els actes de la vida la nostra parla, mereixedora, per la seva formosor, de tots els honors de propis i estranys.

LA QÜESTIÓ DE L'IDIOMA I EL CENS

L'illustre senador senyor Duran i Ventosa, ha demanat que consti en el nou Cens la llengua que parlen els ciutadans espanyols, ja que no és cap secret que no tots parlen l'idioma oficial.

Aquesta proposició exasperà als pares de la pàtria i fou motiu per a que alguns senadors motegessin de dialecte el nostre verb nacional.

Hom diria que la filologia, per alguns pobles, és encara una ciència desconeguda.

ENQUESTA SOBRE EL DECANDIMENT DEL TEATRE VALENCIÀ

La benemèrita societat «Lo Rat Penat» obrí una enquesta sobre les causes del decandiment del teatre valencià.

El primer ponent ha estat el culte escriptor i periodista En Bernat Morales San Martín. Amb gran còpia d'arguments analitzà les causes, que a judici seu, donaren marge a l'actual decandiment del teatre valencià.

Reduí a tres les causes essencials de tal decandiment: la imitació, el plagi del sàinet castellà; la desconfiança en la capacitat de la llengua nadiua i el desig de l'autor d'assolir un èxit immediat amb resultats positius, indicant com a remei d'això la conveniència de convocar un concurs d'obres sèries del teatre valencià, finalitzant el seu discurs fent observar que, al seu entendre, és mitjançant el teatre per on s'arribarà a l'adopció del valencià en tots els estaments valencians.

LA RENOVACIÓ DE LA PIETAT CATALANA

El culte publicista i llorejat poeta mossèn Joan Puntí i Collell, donà una interessantíssima conferència al Centre Excursionista de Vich, definint clarament què cosa és pietat i demostrant que si cal adorar Déu en esperit i veritat l'ús de la materna llengua en la vida piadosa serà fermaça d'una recta adoració.

Palesà les excel·lències del llibre devot català i la necessitat de restablir l'ús de la llengua catalana per a la predicació, bandejant l'exotisme d'una forma enfàtica, per tal que Déu ens sermoni a través del nostre esperit, pur i serè en la seva expansió franca i cantat en la humil i dolça efusió d'una veu catalana que parla en gregorià.

Aquesta magnífica conferència, ha estat curosament publicada pel Foment de Pietat Catalana.

PROSA LITERARIA - NOVEL·LA - HUMORISME

- E. Puig i Espert. — *Nits d'hivern*.—València. — Editorial Valenciana.
- Llucià de Samosatà. — *Diàlegs dels déus i divinitats marines*. — T. F. Farran i Mayoral. — Barcelona. — *La Revista*.
- Salvador Albert. — *Les hores que tornen*. — Barcelona. — *Il·lustració Catalana*.
- Josep M.ª López i Picó. — *Dietari Espiritual*. — Barcelona. — *La Revista*.
- F. Puig i Alfonso. — *Curiositats barcelonines*. — «Societat Catalana d'Edicions».
- J. Puntí. — *La renovació de la pietat catalana*.
- A. Maseras. — *Interpretacions i Motius*. — «Societat Catalana d'Edicions».
- Salvador Albert. — *Amiel*. — *La Revista*.
- Erckmann Chatrian. — *El tresor del vell cavaller*. — (Traducció per en Joan Sitjar). — Editorial Catalana.
- HISTÒRIA. — Jaume I. — *La Conquesta de Mallorca*. — (Fragments). — Col·lecció número 1.
- Edith. — *El Renaixement*. — (Trad. cat. de Jordi March).
- Francesc de P. Montblanc. — *Influència política de Sant Vicents Ferrer*. — València. — Editorial Valenciana.
- Analecta Montserratensia*. — Vol. II. — Montserrat.
- Ll. Riber, prevere. — *Els Sants de Catalunya*. — Editorial Catalana.
- CIÈNCIA. — Treballs de la Societat de Biologia.
- E. Fontseré. — *Resum de Metereologia*. — (Col·lecció Minerva).
- J. Maluquer. — *Piscicultura*. — Editorial Catalana.
- FILOSOFIA. — Carles Cardó. — *Doctrina estètica del Dr. Torras i Bages*. — Editorial Catalana. — Barcelona.
- POLÍTICA I SOCIOLOGIA. — F. Cambó. — *Vuit mesos al Ministeri de Foment*.
- F. Juli i Verdaguer. — *El Municipi Modern*. — Editorial Catalana. — Barcelona.
- Ivon l'Escop. — *Catalunya*.
- Ivon l'Escop. — *Llibre dels Adolescents*.